

Den norske sekkepipe?

Tellef Kvifte sekkepipe

- 1 Halling etter Beitohaugen 1:55
- 2 Springar etc. 2:14
- 3 Lilleboa 2:03
- 4 Skuldalsbrura 2:06
- 5 Nu solen går ned 1:20
- 6 Etc. 2:05
- 7 Vise från Malung + Gammel-Husin 3:29
- 8 Bondelått etter Håkon Asheim 1:51
- 9 En liten koselig en 2:16
- 10 Sule Skerry + Springleik 2:06
- 11 To svenske polskor 3:04
- 12 Vierlivalsen + Tor Halvorsens vals 2:26

Den norske sekkepipa?

Norsk sekkepipe? Finnes det? Er ikke sekkepipa skotsk? Svaret på det siste spørsmålet er enkelt: «Jo, da, skotsk også». Men det finnes mange andre sekkepipetyper enn den kjente skotske Highland pipe; mange kjenner også den irske Uilleann pipe, og det finnes mange typer ellers i Europa. Men ingen anerkjent *norsk* sekkepipe. I Sverige har man klart å få opp en moderne sekkepipetradisjon, som i noen grad bygger på kilder om eldre sekkepipen brukt i Sverige. Men i Norge har vi så få gamle kilder at det ikke er mulig å lage eller gjenskape noe som kan kalles en norsk sekkepipetradisjon med troverdig referanse til tidligere tider.

Det er derfor tvilsomt om det som presenteres på dette albumet kan kalles norsk sekkepipemusikk, og det er heller ikke veldig viktig for meg. Jeg må likevel innrømme at det er et poeng at dette ikke er *skotsk* sekkepipemusikk. Ikke at jeg har noe i mot verken Highland pipes eller small pipes, men dette er altså noe annet.

Det meste av musikken som spilles er hentet fra norske tradisjoner, all musikken er innspilt i Norge, og selv er jeg norsk statsborger. Når det hele spilles på en sekkepipe, er det kanskje nok til å kalle dette norsk sekkepipemusikk? Riktignok er instrumentet bygget av en tysker bosatt i Sverige, med impulser fra både svenske og andre sekkepipetradisjoner, men hva finnes egentlig av rent norske instrumenttradisjoner? Fele brukes jo over hele verden, likeså munnharpe, og selv hardingfela har mange nære slektninger andre steder i verden.

Motivasjonen min er i stor grad selve sekkepipelyden. Den tilfører noe annet enn fele, fløyte og saksofon, som er mine alternative instrumenter til denne musikken. Akkurat *hva* den tilfører, er vanskelig å forklare med ord, derfor: lytt, og gjør deg opp din egen mening. Om du så etterhvert vil kalle dette for norsk sekkepipe er mindre viktig enn om du liker det hører.

TELLEF KVIFTE

The Norwegian bagpipe?

Norwegian bagpipe? Is there such an instrument? Isn't the bagpipe a Scottish instrument? At least, not exclusively. There are quite a number of other bagpipes different from the Highland pipes, among the more well-known is the Irish Uilleann pipes. In Sweden there is a relatively recent revival tradition, to a certain extent based on historical sources. Sources of pipes and pipe playing are extremely rare in Norway, and far too few to be useful for any kind of reconstruction of either music or instrument. Therefore, it is rather doubtful to what extent the music presented here may be called 'Norwegian bagpipe music', and not too important to me. But, I must admit, it is a point that this is *not* Scottish Highland pipe music. I have nothing against Highland pipes, but this is something different.

Most of the music presented here is based on Norwegian traditional music; all the music is recorded in Norway, and I am a Norwegian citizen. On the other hand, the instrument is built by a German maker living in Sweden, based on both Swedish and other traditions. But, then, to what extent are other instruments and instrumental traditions practiced in Norway really 'Norwegian'? The violin is used over most of the world; so is the jaw's harp, and even the *hardingfela* has relatives in countries far away.

My motivation for this project is connected more to the actual sound of the instrument than to the national connotations of the instrument or the music. The bagpipe sound adds something to the music that is quite different from what the other instruments do; exactly what it is difficult to explain. Therefore – listen to the music and make up your mind. And then, don't bother about the possible ethnicity of the instrument.

TELLEF KVIFTE

Låtene

De fleste av låtene i dette albumet har jeg opprinnelig lært på fele, og senere overført til sekkepipe. Et par har jeg laget selv, og resten har jeg etter opptak og noter.

1 Halling etter Beitoaugen. Denne har jeg etter en noteoppskrift som jeg fikk av Håkon Asheim og Elisabeth Kværne da vi laget en konsert for Hilmestemnet i 2010.

2 Springar etc. En springar jeg har laget selv, som en variant av kutt 6, som bare heter Etc.

3 Lilleboa. En stor del av det jeg kan av slåtter og stubber fra Norge, har jeg lært av Salve Austenå fra Tovdal i Aust-Agder, fra fele til fele. Så også med denne litt ubestemmelige lille stubben, som i flere varianter har blitt en gjenganger i spontane samspill på stevner og kappleiker.

4 Skuldalsbrura. Denne lærte jeg også av Salve Austenå, som feleslått. Det er en annen melodi enn den slåtten som ellers er kjent som Skuldalsbrura. For mange år siden overførte jeg slåtten til fløyte, og brukte den i flere sammenhenger, deriblant på det første albumet til «Slinkombas» i 1979.

5 Nu solen går ned. Salmelodi, som jeg lærte av Birgit Lund langt tilbake i forrige århundre.

6 Etc. En halling – eller kanskje reinlender? – jeg har laget selv.

7 Visa från Malung + Gammel-Husin. Denne vakre visetonen har jeg fra et album med Alban Faust¹, som også har laget sekkepipa jeg spiller

på. Jeg synes visetonen passer fint sammen med en springleik etter Hans W. Brimi. Den har jeg etter et opptak i Norsk folkemusikksamling, med sterke tilpasninger for å få den til å passe på sekkepipe.

8 Bondelått etter Håkon Asheim. Denne Valdreslått lærte jeg av Håkon Asheim, også på fele.

9 En liten koselig en. En vals i gammel stil jeg opprinnelig lærte på fele av Ånon Egeland, som igjen har den etter Georg Brobakken.

10 Sule skerry + Vetl-Imbert-Springdansen. Sule Skerry lærte jeg av Aly Bain da vi spilte i prosjektet «North Sea music», og har brukt den på sekkepipe så lenge jeg har kunnet den. Springdansen som følger har jeg funnet i verket med Slåtter for vanlig fele, der den er skrevet opp etter Hjalmar Fjellhammer fra Sør-Fron². Min versjon låter nok ganske forskjellig fra det som var utgangspunktet for noteoppskriften.

11 To svenske polskor. Ettersom sekkepipa jeg spiller på er svært nær en svensk type, må jeg ha med noen svenske låter også!

12 Vierlivalsen + Tor Halvorsens vals. Disse slåttene har jeg etter Ånon Egeland, som igjen har de etter Sigurd Fjeldstad fra Holt i Aust-Agder. Også disse valsene har jeg først lært som feleslåtter.

¹ Bordunmusik från Dalsland, Tonart CD 41

² Sevåg og Sæta (red): Slåtter for vanlig fele Bind 2, Oslo 1992

The tunes

The tunes in this album represent different parts of the repertoar I play on the pipes. Most of them I learned as fiddle tunes in different contexts, a few are taken from written music and recordings, and a couple of the tunes I have made up myself.

1 Halling etter Beitoaugen. I got this one from Håkon Asheim og Elisabeth Kværne when we made a concert for the *Hilmestemnet* in 2010. A *halling* after the legendary fiddler Beitoaugen.

2 Springar etc. A *springar* using the same melodic material as the tune called Etc, no 6 in this album.

3 Lilleboa. I have learned many tunes from Salve Austenå from Tovdal in the county of Aust-Agder, from fiddle to fiddle. In different variants, this tune is frequently used in informal sessions in Scandinavia.

4 Skuldalsbrura. A *gangar* after Salve Austenå. This is different from another more well-known tune with the same name. Many years ago, I made a version for the Norwegian *sjøfløyte*, and recorded it on the first album of *Slinkombas* back in 1979.

5 Nu solen går ned. A beautiful psalm melody I got from Birgit Lund.

6 Etc. A small *reinlender* - or perhaps *halling*? I made.

7 Visa från Malung + Gammel-Husin. This beautiful song tune I got from an album by Al-

ban Faust¹, who also built the bagpipe I use on this album. The song is followed by a *springleik* after Hans W. Brimi. I got this from a recording in The Norwegian Collection of Folk Music.

8 Bondelått etter Håkon Asheim. This tune from Valdres, as the title indicates, I also got from Håkon Asheim.

9 En liten koselig en. A small, irregular and slightly unusual waltz, after Ånon Egeland, who in turn got it from Georg Brobakken.

10 Sule skerry + Vetl-Imbert-Springdansen. I got Sule Skerry from Aly Bain when we played together in the group «North Sea music». I play it together with a *springdans* found in the large volumes of fiddle tunes from Norway. This one was transcribed after a performance of Hjalmar Fjellhammer from Sør-Fron². My version is probably sounding rather different from the fiddle performance the transcription was made from.

11 To svenske polskor. With a bagpipe made in Sweden, I had to include a couple of Swedish *polskor* as well! Not to mention the fact that the Swedish bagpipe revival was the original impulse for me to consider playing bagpipe at all.

12 Vierlivalsen + Tor Halvorsens vals. Two waltzes I learned from Ånon Egeland, who in turn got them from Sigurd Fjeldstad from Holt in the county of Aust-Agder.

¹ Bordunmusik från Dalsland, Tonart CD 41

² Sevåg og Sæta (eds): Slåtter for vanlig fele Bind 2, Oslo 1992

«Nordic Uiellan pipe», bygget av Alban Faust.

Alle titlene trad. arr Tellef Kvifte,
bortsett fra nr 2 og 6, som er komponert av Tellef Kvifte.
Innspilt i studio 5b, Oslo, og Hallibakken studio, Nesbyen 2015.
Produsert av Tellef Kvifte.
Opptak ved Tellef Kvifte og Tor Magne Hallibakken.
Mastret av Tor Magne Hallibakken.
Sekkepipe av Alban Faust, Mellerud, Sverige.

All titles trad. arr Tellef Kvifte,
except nr 2 and 6, composed by Tellef Kvifte.
Recorded in Studio 5b, Oslo, and Hallibakken studio, Nesbyen, 2015.
Produced by Tellef Kvifte.
Recorded by Tellef Kvifte and Tor Magne Hallibakken.
Mastering by Tor Magne Hallibakken.
Bagpipe by Alban Faust, Mellerud, Sweden.